

Krzysztof Kredens

Aston University

ORCID: 0000-0001-7038-9478

k.j.kredens@aston.ac.uk

Rozdział 6

Lingwistyka kryminalistyczna

Streszczenie

Niniejszy rozdział charakteryzuje lingwistykę kryminalistyczną jako interdyscyplinarną dziedzinę badawczą, która łączy językoznawstwo z naukami prawnymi. Obejmuje ona trzy obszary: język jako ślad kryminalistyczny, komunikację w kontekstach instytucjonalnych oraz juryslingwistykę. W zakresie śladu językowego eksperci analizują np. semantycznie sporne treści oraz opiniują w sprawach związanych z identyfikacją autorów anonimowych wypowiedzi. W kontekstach dochodzeniowo-dowodowych zajmują się również profileowaniem socjolingwistycznym, które może obejmować cechy biologiczne i społeczno-środowiskowe. Badania kontekstów instytucjonalnych obejmują np. praktyki językowe przesłuchań policyjnych czy zgłoszenia na telefony alarmowe. Juryslingwistyka, czyli lingwistyka prawa, bada język aktów prawnych i język prawniczy, często skupiając się na kwestiach ich przystępności dla przeciętnego odbiorcy. Lingwistyka kryminalistyczna czerpie m.in. z socjolingwistyki, analizy dyskursu i stylometrii. Rozdział podkreśla również autonomiczność omawianej dziedziny, która wynika z podejmowania przez nią problematyki związanej z wymiarem sprawiedliwości, specyficznych ograniczeń dowodowo-procesowych oraz rodzaju analizowanego materiału językowego. Współczesne wyzwania obejmują analizę ogromnych ilości danych cyfrowych i konieczność ciągłego aktualizowania wiedzy w związku z rozwojem technologii.

Słowa kluczowe: lingwistyka kryminalistyczna, ślad kryminalistyczny, biegły językoznawca, idiolekt, juryslingwistyka

Nota bibliograficzna:

Kredens, Krzysztof (2025): Lingwistyka kryminalistyczna. [W:] Topczewska, U., Jopek-Bosiacka, A., Leńko-Szymańska, A., Szupica-Pyrzanowska, M. (red.): *Lingwistyka stosowana. Kompendium*, t. II: *Język w badaniach interdyscyplinarnych*, pod red. M. Szupicy-Pyrzanowskiej. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, 145–161. DOI: 10.7366/978836809139706.

Forensic linguistics

Abstract

This chapter introduces forensic linguistics as an applied discipline at the intersection of linguistics and legal studies. Forensic linguistics encompasses three areas: language as forensic evidence (in cases of, *inter alia*, textual-origin or semantic disputes), the study of legal-linguistic practices (e.g. the police caution or investigative interviewing), and language and law (issues around the nature of legal language and topics of language reform, e.g. the Plain English Movement). The discipline is characterised by a broad range of research topics and a high degree of methodological interdisciplinarity. A key distinction is made between practical action directly impacting social reality and theoretical research aimed at understanding the linguistic mechanisms behind legal institutions and developing practically useful methods. The chapter outlines the application of forensic linguistics in investigative and evidential contexts, including the analysis of language to deanonymise offenders. It also discusses the role of linguistic input in improving legal-lay communication in contexts such as emergency calls and police interviews. The chapter concludes by highlighting the autonomy of forensic linguistics, stemming from its focus on justice delivery, legal-evidential constraints, and the unique nature of the linguistic material it analyses.

Keywords: forensic linguistics, expert witness, idiolect, legal language, legal-lay communication